

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1920 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen den 30 juni 1916 om automobiltrafik, dels ock i anledning därav väckta motioner.

Närvarande: herrar von Sneidern, von Sydow, Alfred Petrén*), von Koch*), Westman, Boberg*), Linder*), Sigfrid Hansson, Sigfrid*), Andersson i Knäppinge*), Karlsson i Gasabäck, Carlsson i Frosterud*), Nilsson i Vibberbo, Hagman i Stockholm, Karlsson i Nynäshamn*) och Johansson i Sollefteå.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 27 februari 1920 dagtecknad proposition, nr 179, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet, begärt riksdagens yttrande över propositionen bifogat, här nedan intaget förslag till förordning om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen den 30 juni 1916 om automobiltrafik.

I sammanhang med berörda proposition har utskottet till behandling förehaft följande i anledning av densamma väckta, lika lydande motioner, nämligen nr 250 i första kammaren av herr *Oskar Erikson* och nr 356 i andra kammaren av herr *Alvin*.

Beträffande grunderna för ifrågavarande förslag får utskottet, i den mån ej redogörelse därför här nedan lämnas, hänvisa till den kungl. propositionen jämte därvid fogade protokollsutdrag.

I fråga om vad motionärerna hemställt, samt vad de till stöd för sina yrkanden anfört, får utskottet hänvisa till motionerna, i den mån

desamma icke finnas återgivna här nedan i samband med behandlingen av de särskilda bestämmelserna i förevarande förslag.

Utskottet.

Det genom ifrågavarande proposition framlagda förslaget grundar sig i allt väsentligt å ett förslag, som den 4 december 1919 avgivits av tillkallade sakkunniga för verkställande av utredning och avgivande av förslag till vissa ändringar och tillägg i gällande förordning om automobiltrafik. Vid det statsråd den 12 september 1919, där bemyndigande lämnades att tillkalla nämnda sakkunniga, yttrade föredragande departementschefen bland annat följande:

»Ehuru gällande förordning om automobiltrafik utfärdats så nyligen som den 30 juni 1916, torde den dock i flera avseenden påkalla revision, något varom de nyss anmälda inkomna framställningarna också i sin mån bära vittne. Jag anser dock icke påkallat, att en allmän revision av automobilförordningen nu företages. Dels kan en sådan icke avslutas i så god tid, att frågan om ändrade författningsbestämmelser i förevarande ämne kan föreläggas 1920 års riksdag — och enligt min mening är det högeligen önskvärt, att vissa ändringar i denna förordning redan under nämnda år komma till stånd — dels kräves i allt fall inom en nära framtid en granskning av automobilförordningen i sammanhang med den nya väglagstiftningen m. m., vartill förslag sedan någon tid föreligger. Till en sådan framtida revision av förordningen synes jämväl böra anstå med frågan, om ej en del nya med automobiler jämförliga fortskaffningsmedel äro av den betydelse, att deras användning lagligen bör regleras. Jag anser därför, att för närvarande allenast en granskning och överarbetning i vissa nedan angivna delar av automobilförordningen bör äga rum.»

Av dåvarande departementschefen gjordes även vid framläggande av propositionen följande uttalande:

»I enlighet med sitt uppdrag hava de sakkunniga ej företagit en allmän revision av automobilförordningen, utan deras förslag avser allenast avhjälpande av de med nämnda förordnings bestämmelser förbundna mest trängande olägenheterna. På sätt vid detta ärendes föredragning i statsrådet den 12 september 1919 av dåvarande chefen för civildepartementet framhölls, är det av stor vikt, att vissa ändringar i förordningen redan under innevarande år komma till stånd. För möjliggörande härav har jag i det förslag, som nu kommer att av mig framläggas, icke ansett mig böra i väsentlig mån gå utöver de för de sakkunnigas arbete utstakade riktlinjerna. Jag vill emellertid framhålla, att enligt min mening en granskning av förordningens bestämmelser även ur

andra än de här beaktade synpunkterna inom en ej avlägsen framtid bör äga rum.»

Jämväl motionärerna hava understrukt behovet av en snar, omfattande revision av ifrågavarande förordning.

Den kraftiga utveckling, automobilväsendet tagit, sedan den av världskriget förorsakade begränsningen i tillgången på flytande bränsle bortfallit, och som efter allt att döma kommer att fortgå under de närmaste åren, har medfört, att åtskilliga brister i gällande förordning om automobiltrafik blivit allt mer uppenbara. Ehuru avsevärda olägenheter med den nuvarande förordningen torde avlägsnas genom vidtagande av de genom propositionen föreslagna ändringar, anser utskottet emellertid kravet på en snar allmän revision av ifrågavarande förordning även oberoende av tilltänkt lagstiftning å andra områden vara så starkt och väl grundat, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t bör framföra anhållan om en dylik revision.

De erinringar, utskottet har att efter verkställd granskning av förslaget framställa och för vilka nu skall redogöras, röra endast vissa detaljer i detsamma. Vid denna redogörelse skola samtidigt upptagas till behandling de av motionärerna i anledning av förslaget gjorda yrkanden.

§ 1.

Enligt gällande bestämmelse i § 1 mom. 1 b skall automobil vara försedd med två lätt åtkomliga, av varandra oberoende bromsar, av vilka åtminstone den ena verkar direkt på hjulen eller med dem fast förbunden skiva. Dessa bromsar skola var för sig antingen kunna fasthålla båda hjulen på samma axel, så att de ej kunna rotera, eller eljest vara så anordnade, att de kunna med liknande verkan, som nyss sagts, stanna automobilen. Slutligen stadgas, att ett av dessa bromssystem eller särskild anordning skall äga förmåga att hindra automobilen att utan förarens vilja gå baklänges.

Detta moment har enligt departementschefens uttalande av de sakkunniga omarbetats för att anpassa bestämmelserna om bromsinrättningar jämväl för elektriska automobiler och motorcyklar. Den nuvarande avfattningen har för övrigt synts departementschefen olämplig och onödigt tung.

Utskottet har emellertid ansett behövt förtydliga vad som avses med förmåga hos bromsningssystem att på ett effektivt sätt fasthålla

automobil. Med detta uttryck torde förstås förmåga att fasthålla automobilen sedan föraren lämnat den och detta jämväl i lutande ställning. Till undvikande av missförstånd anser utskottet lämpligt, att innebörden av ifrågavarande uttryck tydligt anges.

Under ärendets behandling i utskottet har emellertid uppkommit fråga, huruvida paragrafen i dess föreslagna lydelse lämpligen kan hava tillämpning jämväl å de motorcyklar, som enligt paragrafens mom. 1 skola hänföras till automobiler. Utskottet har fördenskull satt sig i förbindelse med de sakkunnigas tekniskt bildade medlemmar. Dessa hava förklarat, att föreskriften ifråga torde komma att medföra mycket allvarliga svårigheter, då de förnämsta leverantörerna av motorcyklar endast leverera dylika utan sådan spärrinrättning, som enligt förordningen behöves för att på ett effektivt sätt fasthålla automobilen.

Därjämte har utskottet fått mottaga yttrande i frågan dels från kungl. automobilklubben samt dels från Aktiebolaget A. Wiklunds Maskin- & Velocipedfabrik och Velocipedaktiebolaget August Lindblad.

Kungl. automobilklubben har anført följande:

»Med anledning av, att så gott som alla motorcyklar inneha en vikt, som överstiger 50 kg., komma dessa ävenledes att hänföras till automobiler, och skola alltså vara försedda med tvenne bromsar, av vilka den ena på ett effektivt sätt skall kunna fasthålla cykeln.

Kungl. Automobil Klubben anser, att denna bestämmelse visserligen kan hava sitt berättigande beträffande motorcykel *försedd med sidvagn*, då den däremot å motorcykel, som icke är försedd med dylik, synes vara fullkomligt onödig. Motorcykel utan sidvagn är nämligen försedd med en å bakhjulsaxeln anbringad, fällbar ställning, på vilken cykeln, när den är stillastående, vilar, och som faktiskt på ett effektivt sätt fasthåller cykeln.

I allmänhet äro icke motorcyklar försedda med sådant bromssystem som i förordningen föreskrives, och skulle denna vinna kraft, måste säkerligen flera tusen cyklar omändras, såvitt sådan ändring över huvud taget är möjlig, vilket torde draga avsevärda kostnader, som med hänsyn till anordningens absoluta obehövlighet, komma att i hög grad förefalla onödiga.»

De båda bolagen hava yttrat:

»Enligt de uppgifter vi erhållit av den ena av de sakkunnige, vilka deltagit i behandlingen av förslaget till nämnda förordning, ingenjör Erland Bratt, Stockholm, är det beroende på ett rent förbiseende från vederbörandes sida, att bestämmelsen i punkt b) härovan, enligt vilken det ena av bromssystemen skall äga förmåga att fasthålla automobilen,

icke undantagits från förordningen vad beträffar motorvelocipeder *utan sidvagn*.

Samtliga i marknaden förekommande motorvelocipeder äro försedda med ett ställ fastsatt å bakhjulets axel, som då motorvelocipeden icke är i rörelse fälles ned.

Detta ställ är så konstruerat, att motorvelocipeden, då den är uppsatt på stället, *icke kan* glida framåt även om maskinen står i en rätt så brant backe. Skulle motorvelocipeden, då den står stilla i en backe, genom någon *mycket kraftig* stöt kastas framåt, är det fullkomligt utslutet, att maskinen kan rusa framåt, enär den omedelbart faller omkull.

Bestämmelsen ifråga har tillkommit för att hindra att automobiler, då de stå för sig själva i en backe, skola kunna glida nedför backen och åstadkomma skada.

Bestämmelsen synes lämplig vad beträffar motorvelocipeder försedda med sidvagn, men är fullkomligt meningslös, då det gäller motorvelocipeder *utan* sidvagn.

I Sverige finnes för närvarande ett relativt fåtal motorvelocipeder avsedda för sidvagn med bromsanordningar, av vilka den ena kan fasthålla motorvelocipeden.

De motorvelocipeder försedda med sidvagn, vilka icke hava dylik anordning, måste efter den nya förordningens ikraftträdande förses med dylik.

Undertecknade firmor, representerande världens tvenne största motorvelocipedfabriker »Harley Davidson» och »Indian», importera och försälja i år minst cirka 3,000 st. motorvelocipeder. Under fjoråret utgjorde vår försäljning mellan 2,000 och 3,000 dylika maskiner.

Vi påstå bestämt med den mångåriga erfarenhet, vi äga, att ifrågasvarande förordning, om den skall tillämpas på motorvelocipeder utan sidvagn, oavsett dess värdelöshet, kommer att betyda ett mycket stort onus för samtliga de motorvelocipedfabriker, vilka tillverka motorvelocipeder för försäljning i Sverige.

Oss veterligt finnes bestämmelsen ifråga icke införd i något annat lands automobilförordning, och vi hemställa därför vördsamt, att lagutskottet vid slutbehandling av ärendet ville vidtaga sådan förändring i förslaget till förordning, att beslutet i fråga icke kommer att gälla motorvelocipeder utan sidvagn.»

Utskottet har icke haft möjlighet att låta verkställa sådan ingående sakkunnig utredning av ifrågasvarande spörsmål, som varit önskelig för att kunna tillförlitligt avgöra, huruvida och i vilken mån förevarande stadgande bör äga tillämplighet jämväl å motorcyklar. Av de ovan

återgivna yttrandena torde emellertid otvetydigt framgå, att stadgandets tillämpning å motorcyklar skulle medföra avsevärda kostnader för tillverkare och ägare av motorcyklar. Av den utredning, utskottet verkställt i ämnet, synes också framgå, att det icke är lämpligt att i förevarande hänseende stadga olika bestämmelser för motorcyklar med eller utan sidvagn. En motorcykel torde nämligen, även om den är försedd med sidvagn, då den är stillastående kunna fasthållas genom användande av den å bakhjulsaxeln anbringade fällbara ställningen. Härtill kommer den olägenheten med förevarande stadgandes tillämpning allenast å motorcykel med sidvagn, att motorcykel utan sidvagn efter verkställd besiktning kan föras med sidvagn utan att föreskriven spärranordning samtidigt därå anbringas. På grund härav föreslår utskottet, att förenämnda bestämmelse erhåller tillämpning allenast å egentliga automobiler. Utskottet förväntar emellertid, att Kungl. Maj:t före slutligt avgörande i ärendet låter denna punkt undergå ytterligare sakkunnig prövning.

Motionärerna hava förmenat, att till förebyggande av olyckor genom av eld förorsakad explosion uttryckligen bör föreskrivas, att eldsläckare skall medföras å automobil.

Då denna fråga icke torde vara av allmänt intresse och då, enligt vad utskottet har sig bekant, de försäkringsinrättningar, som antaga försäkring av automobiler, hava uppmärksamheten riktad å ifrågavarande detalj i automobils utrustning, anser utskottet icke lämpligt att i förordningen införa bestämmelse härom.

§ 2.

Beträffande denna paragraf hava motionärerna föreslagit vissa formella ändringar, föranledda av deras förslag om inrättande av statliga provningsanstalter för automobilförare. Då utskottet, såsom här nedan under § 4 förmäles, icke anser sig kunna förorda inrättande av dylika anstalter, får utskottet alltså hemställa om avslag å motionärernas förslag beträffande nu förevarande paragraf.

Utskottet har ej något att erinra mot inrättandet av den föreslagna inspektörsbefattningen, vilken befattning, om riktigt utövad, utskottet anser vara väl ägnad att verksamt bidra till förordningens rätta efterlevnad. Utskottet anser emellertid, att de kostnader, som åsamkas statsverket genom inrättande av en dylik befattning, böra täckas genom höjda avgifter vid registrering av automobiler och motorcyklar, eventuellt genom påläggande av avgift vid utlämnande av körkort.

§ 4.

Motionärerna hava under denna paragraf föreslagit bland annat bestämmelser om inrättande av statens provningsanstalter för automobilförare, ävensom om vissa allmänna kvalifikationer för erhållande av bevis om godkänd provning, som erfordras för att vinna tillstånd att föra automobil.

Den utredning, som i propositionen förebragts ifråga om rätten att föra automobil, giver — enligt vad departementschefen jämväl gjort gällande — vid handen, att de svårigheter, som skulle vara förenade med upprättande av särskilda förarskolor med väl kvalificerade lärarkrafter, äro så betydande, att en dylik anordning ej utan ingående utredning bör ifrågasättas.

Utskottet delar denna uppfattning och då utskottet icke funnit vad motionärerna i övrigt anfört böra föranleda någon åtgärd, hemställer utskottet om avslag å motionerna i denna del.

§ 5.

Motionärerna hava hemställt, att för provkörning av automobil, jämväl efter besiktning, måtte fordras sådant tillstånd av myndighet, som i propositionen föreskrives för provkörning före besiktning.

Enligt vad utskottet från sakkunnigt håll inhämtat, skulle ett bifall till motionärernas förevarande förslag medföra avsevärda olägenheter. Genom den föreslagna bestämmelsen skulle de affärer, som föra automobiler i handeln, för att kunna företaga nödvändig provkörning med kunder nödgas antingen begära särskilt trafiktillstånd för varje automobil eller låta registrera automobilen, som därefter måste omregistreras, så snart den funnit köpare. Då, såvitt till utskottets kännedom kommit, användandet av automobiler med s. k. provvagnsskylt icke visat sig innebära någon fara för trafiksäkerheten, finner utskottet anledning icke föreligga att förorda motionärernas förevarande förslag.

§ 9.

Motionärerna hava föreslagit, att i denna paragraf skall införas stadgande därom, att automobil skall undergå förnyad besiktning en gång om året.

Då emellertid i § 20 mom. 2 av gällande förordning finnes föreskrivet, att automobil, som användes i yrkesmässig trafik, årligen skall undergå förnyad besiktning, och då utskottet veterligen något behov av tätare besiktningar än vart tredje år beträffande andra automobiler icke yppat sig, samt dessutom Konungens befallningshavande enligt § 10 mom. 1 av gällande förordning är befogad att, då anledning föreligger att antaga, att automobil icke längre uppfyller bestämmelserna i § 1 eller icke längre är för sitt ändamål lämplig, föranstalta om förnyad besiktning av densamma samt, om besiktningen därtill föranleder, förbjuda automobilens användande, skulle enligt utskottets förmenande införande av bestämmelser om årlig besiktning av automobil, som icke användes i yrkesmässig trafik, medföra ett ur allmän synpunkt onödigt betungande av vederbörande automobilägare.

§ 12 mom. 3.

Beträffande förevarande moment har utskottet icke funnit annan anledning till anmärkning, än att utskottet, med hänsyn till den stora fara för trafiksäkerheten, som onykterhet hos automobilförare otvivelaktigt innebär, anser, att i momentet bör uttryckligen stadgas, att körkort för förare, som under färd med automobil varit berusad, må i vanlig ordning kunna återkallas.

Då utskottet ej haft något att erinra mot den av Kungl. Maj:t föreslagna ändringen av momentet, följer därav, att de av motionärerna föreslagna tilläggsbestämmelserna till momentets nuvarande lydelse ej kunna ifrågakomma.

§ 13.

Till paragrafen hava motionärerna föreslagit ett tillägg av ytterligare ett moment av innehåll att automobil ej må framföras å trafikled eller viss del därav, som på grund av hastigt omslag i väderlek eller annat naturhinder tillfälligtvis är riskabelt att befara med hänsyn till människors liv eller egendom. Då emellertid behov ej försports av ett dylikt stadgande, som för övrigt i det särskilda fallet skulle vara synnerligen svårt att tillämpa, avstyrker utskottet ifrågavarande förslag.

§ 14.

Motionärerna hava föreslagit skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning och förslag i fråga om ändring av denna § som obliga-

toriskt åläggande av hastighetsmätare å automobil samt förbud för helt inbyggande av förareplatsen».

Utskottets beslut om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om skyndsam allmän revision av automobilstadgan har särskilt föränletts av utskottets uppfattning om behovet av ändringar i 14 §:s hastighetsbestämmelser. Vid den begärda utredningen torde även de av motionärerna berörda spörsmålen bliva föremål för prövning.

§ 15 mom. 2.

Motionärerna hava utan motivering föreslagit, att detta moment måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»Å allmän eller enskild väg skall, om någon av de vägar, som stöta samman, är förbjuden för automobiltrafik, tydligt anslag härom anbringas».

Då genomförande av en dylik bestämmelse skulle medföra synnerligen stort besvär och kostnader, hemställer utskottet om avslag å motionärernas förslag.

§ 16.

Mot Kungl. Maj:ts förslag har utskottet icke funnit anledning till anmärkning i annan del än beträffande bestämmelsen i mom. 2 st. 3 att, därest lykta med bländande sken användes, detta skall vara inriktat så lågt över marken eller så avskärmat, att det icke medför olägenhet för mötande. Berörda bestämmelse har nämligen enligt utskottets förmenande i förslaget erhållit en mindre lämplig avfattning, enär det icke torde vara möjligt att så inrikta eller avskärma ljuset, att det icke i backig terräng kan medföra befarad olägenhet. Utskottet har därför vidtagit en redaktionell förändring.

Motionärernas ändringsförslag beträffande denna paragraf har utskottet, efter hörande av sakkunnig på området, ansett sig icke kunna tillstyrka.

§ 20.

Den av motionärerna föreslagna ändringen i paragrafen sammanhänger med deras förslag om sådan ändring av § 9, att alla automobiler skola undergå årlig besiktning. Då utskottet icke kunnat tillstyrka nämnda förslag, följer härav, att utskottet avstyrker den redaktionella ändringen i denna paragraf.

§ 22.

Utskottet, som ansett sig böra förorda Kungl. Maj:ts förslag beträffande denna paragraf, hemställer förty om avslag å motionerna i denna del.

§ 28.

Motionärerna hava föreslagit sådan ändring, att straff för i denna paragraf omförmäld förseelse, som begås av förare med ägares vetskap, skall utkrävas allenast av ägaren.

Då emellertid här fråga är om förseelse mot ordningsföreskrifter och förare enligt § 12 skall äga nödig kännedom om gällande författningsföreskrifter rörande automobiltrafik, har utskottet ansett sig icke kunna tillstyrka motionärernas förslag.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen i straffsatsens minimibelopp beträffande denna § har utskottet funnit väl motiverad, i följd varav motionen i denna del avstyrkes.

§§ 30, 31, 33, 34.

Beträffande de i dessa §§ av Kungl. Maj:t föreslagna straffbestämmelserna har utskottet icke funnit anledning till annan anmärkning, än att utskottet i likhet med motionärerna ansett gällande strafflatitud för förseelser mot hastighetsbestämmelserna böra bibehållas.

Såsom de sakkunniga erinrat lider det nämligen intet tvivel, att stadgandena om maximihastighet, sådana de för närvarande äro avfattade, icke i verkligheten åtlydas eller ens kunna åtlydas. Vid sådant förhållande och då utskottet hemställer om skyndsam revision av hastighetsbestämmelserna, anser utskottet en höjning av strafflatituden icke för närvarande böra ifrågasättas. Utskottets förslag i denna del föranleder vissa redaktionella ändringar.

§ 35.

I fråga om motionärernas yrkande beträffande denna paragraf hänvisas till vad ovan anförts vid § 28.

§ 43.

Beträffande den föreslagna höjningen av de enligt paragrafen utgående avgifterna har utskottet visserligen beaktat de av de sakkunniga och Kungl. Maj:t härför framförda skäl, men då utskottet vunnit upplysning, att antalet av de besiktningar och provningar, som besiktningsmännen haft att verkställa under den tid, som förflutit efter det de sak-

kunniga avgivit sitt betänkande, avsevärt ökats och då därjämte antalet besiktningar och provningar kommer att ytterligare stiga därigenom, att flertalet motorcyklar inbegripas under förordningen, har utskottet ansett sig icke för närvarande kunna tillråda någon höjning av ifrågavarande avgifter utom beträffande efterbesiktning, utan anser, att frågan om eventuell sådan höjning bör bli föremål för ytterligare provning i samband med den allmänna revision av förordningen, varom utskottet framställt förslag.

För första besiktning eller efterbesiktning av motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs, har utskottet ansett 10 kronor utgöra skälig ersättning i förhållande till det belopp, som utgår för besiktning av egentlig automobil.

I anslutning till vad ovan anförts har utskottet föreslagit vissa nedsättningar i ersättningsbeloppen för två eller flera samtidigt företagna besiktningar.

§ 44.

Med sitt yrkande beträffande ifrågavarande paragraf torde motionärerna hava åsyftat att vid bedömande — särskilt i administrativ ordning — av förseelser mot förordningen hänsyn icke skall tagas till förseelse, som begåtts för mer än tio år sedan. Detta yrkande föranleder icke till annat utskottets yttrande, än att utskottet anser det uppenbart att, vid bedömande i administrativ ordning av förseelser mot denna förordning, mindre hänsyn tages till förseelser, som begåtts längre tillbaka i tiden.

§ 45.

Då förare på grund av bestämmelserna i § 12 måste förutsättas äga nödig kännedom om ifrågavarande förordning, har utskottet ansett den av motionärerna föreslagna bestämmelsen onödig.

Övergångsbestämmelserna.

Kungl. Maj:t har föreslagit, att förare, som innan ifrågavarande förordning trätt i kraft erhållit körkort, skulle, såvida icke detta återkallades, fortfarande vara berättigad att intill den 1 januari 1922 föra automobil. För erhållande av tillstånd härtill efter nämnda dag hade förare, som nu nämnts, att före den 1 september 1921 i den i § 12 stadgade ordning göra ny ansökan om körkort.

Motionärerna åter hava föreslagit, att övergångsbestämmelserna i förevarande del måtte erhålla följande lydelse: »Förare, som, innan denna

förordning träder i kraft, erhållit körkort, är, såvida icke detta återkallas, fortfarande berättigad att föra automobil. Dock äger Konungens befallningshavande att, då särskild anledning föreligger, utfärda åliggande för sådan förare att undergå i denna förordning stadgad prövning.»

Utskottet finner det uppenbart, att en omprövning av förare, som under någon tid praktiskt tillämpat de kunskaper i automobils skötsel och manövrering, han enligt den gällande förordningen inhämtat, i regel är omotiverad. Härigenom skulle även påläggas förare en avsevärd kostnad, för vilken utskottet ej finner tillräckliga skäl anförda. Enbart för Stockholm skulle förslaget i prövningsavgifter innebära en utgift av cirka 60,000 kronor.

Beträffande det fåtal fall, där omprövning med hänsyn till trafik-säkerheten skulle vara önskvärd, bör emellertid såsom motionärerna föreslagit Konungens befallningshavande äga att för varje särskilt fall förordna om dylik omprövning. Utskottet föreslår därför ändrad lydelse av övergångsbestämmelsernas fjärde stycke.

I fråga om motionärernas förslag angående de orter, varest prövningsanstalter borde inrättas, hänvisas till vad utskottet anført vid § 4.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla, att riksdagen i anledning av det riksdagen för yttrande underställda förslaget till förordning om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen den 30 juni 1916 om automobiltrafik, ävensom motionerna I: 250 och II: 356 ansett, att nämnda förordning bör erhålla följande ändrade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Förordning

om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen den 30 juni 1916
om automobiltrafik.

Härigenom förordnas, att § 1 mom. 1, § 2, § 3 mom. 1, § 4, § 5 mom. 2, § 6 mom. 6, §§ 11—13, § 16 mom. 2 och 4, §§ 21 och 22, § 28 mom. 1, §§ 30, 31, 33—35, 41 och 42, § 43 mom. 1 ävensom rubriken närmast före § 41 i förordningen den 30 juni 1916 om automobiltrafik skola erhålla följande ändrade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag.)

§ 1.

Mom. 1. Automobil, varmed i denna förordning, där ej annorlunda särskilt stadgas, avses jämväl motorcykel, vars vikt överstiger 50 kilogram, skall vara försedd med

a) — — — — —

b) två lätt åtkomliga, av varandra oberoende och fullt tillförlitliga system för bromsning, av vilka åtminstone det ena skall äga förmåga att på ett effektivt sätt fasthålla automobil;

c) signalapparat av lämplig beskaffenhet;

d) — — — — —

e) — — — — —

f) — — — — —

g) om explosionsmotor användes, effektiv anordning för dämpande av ljudet från avloppsgaserna (ljuddämpare).

(Utskottets förslag.)

§ 1.

Mom. 1. Automobil, varmed i denna förordning, där ej annorlunda särskilt stadgas, avses jämväl motorcykel, vars vikt överstiger 50 kilogram, skall vara försedd med

a) — — — — —

b) två lätt åtkomliga, av varandra oberoende och fullt tillförlitliga system för bromsning, av vilka, utom beträffande motorcyklar, åtminstone det ena skall äga förmåga att, även om föraren lämnat bilen, på ett effektivt sätt fasthålla densamma även i lutande ställning;

c) signalapparat av lämplig beskaffenhet.

d) — — — — —

e) — — — — —

f) — — — — —

g) om explosionsmotor användes, effektiv anordning för dämpande av ljudet från avloppsgaserna (ljuddämpare).

§ 2.

Mom. 1. För verkställande av besiktning och annan förrättning, som i denna förordning avses, skola Konungens befallningshavande, var för sitt län, förordna erforderligt antal besiktningsmän. Dylikt förordnande meddelas varje gång för en tid av tre år. Avgår besiktningsman före utgången av den för honom bestämda tjänstgöringstid, utses ny besiktningsman för den återstående tiden. Ända att tid, för vilken besiktningsman blivit utsedd, ej gått till ända, må, när skäl därtill förekommer, för honom meddelat förordnande återkallas.

Besiktningsman — — — — — automobiltrafik.

Konungens — — — — — intagas.

Avgår — — — — — sätt.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Instruktion för besiktningsmännen utfärdas av Konungen.

Mom. 2. Inseende över samtliga besiktningsmännen i riket utövas av en av Konungen tillsatt inspektör, vilken har att fullgöra de åligganden, som närmare bestämmas i en för honom av Konungen utfärdad instruktion.

Konungens befallningshavande har att, innan förordnande för besiktningsman meddelas, inhämta yttrande i ärendet av inspektören samt, då besiktningsman förordnats eller entledigats, därom lämna inspektören underrättelse.

§ 3.

Mom. 1. Den, som i syfte att få automobil registrerad vill hos besiktningsman anmäla densamma till besiktning, skall därvid uppgiva den avsedda användningen av bilen (personvagn, lastvagn o. s. v.), dess tillverkare, typ (märke eller fabrikat) och fabriksnummer, automobilens egen vikt, drivkraftens art, motorns cylindertal och cylinderdimensioner samt antalet av fabrikanten uppgivna hästkrafter hos motorn ävensom, i fråga om personvagn, det antal personer, som bilen är avsedd att kunna föra, samt, beträffande lastvagn, lastningsförmågan och, om denna överstiger 1,000 kilogram, högsta hjultryck å såväl fram- som bakaxeln.

Avser — — — — — svarande uppgift.

§ 4.

Mom. 1. Infinner sig någon hos besiktningsman med begäran att få undergå sådan prövning, som erfordras för att vinna tillstånd att föra automobil (motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs), skall besiktningsmannen, där för prövningen lämpligt fordon finnes att tillgå, verkställa prövningen.

Befinnes sökanden vara fullt förtrogen med konstruktionen, skötseln och manövreringen av automobil (motorcykel, som i § 1 mom. 1 avses) ävensom äga nödig kännedom om gällande författningsföreskrifter rörande automobiltrafik, skall besiktningsmannen ofördröjligen meddela sökanden bevis om den undergångna prövningen.

Mom. 2. Finner besiktningsman, att anstalt eller lärare, som yrkesmässigt meddelar undervisning för utbildning av automobilförare, icke bedriver denna verksamhet på sådant sätt, som för en tillfredsställande utbildning erfordras, åligger det besiktningsmannen att därom göra an-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

mälan till den i § 2 mom. 2 omförmälde inspektören, vilken äger att meddela anstalten eller läraren nödiga anvisningar i nämnda hänseende.

§ 5.

Mom. 2. Skall — — — — — stadgas.

Provkörning med automobil må icke före besiktning äga rum utan tillstånd för Stockholm av överståthållarämbetet, för annan stad, där poliskammare finnes, av denna, för övriga städer av magistrat eller, där sådan ej finnes, av stadsstyrelse samt för landet av landsfiskalen i orten. Vederbörande myndighet bestämmer därvid de villkor, under vilka körningen må äga rum.

Vid — — — — — automobil.

§ 6.

Mom. 6. Beviljas registrering av automobil, skall Konungens befallningshavande i registret införa

a) — — — — —

b) den avsedda användningen av automobil (personvagn, lastvagn o. s. v.), typ (märke eller fabrikat), egen vikt, drivkraftens art samt antalet hästkrafter hos motorn ävensom, i fråga om personvagn, det antal personer, som automobil är avsedd att kunna föra, samt, beträffande lastvagn, lastningsförmågan och, om denna överstiger 1,000 kilogram, högsta hjultryck å såväl fram- som bakaxeln.

c) — — — — —

d) — — — — —

Bevis — — — — — besiktningsinstrumentet.

§ 11.

Automobil må allenast föras av den, som därtill innehar gällande tillstånd (körkort).

Dock må den, som utbildar sig till förare, äga företaga övningskörning under de villkor, som bestämmas för Stockholm av överståthållarämbetet, för annan stad, där poliskammare finnes, av denna och för övriga städer av magistrat eller, där sådan ej finnes, av stadsstyrelse samt för landet av landsfiskalen i orten.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

§ 12.

Mom. 1. Den, som vill erhålla körkort, har att till Konungens befallningshavande i det län, där han är mantalsskriven, eller, om han icke är i riket mantalsskriven, till Konungens befallningshavande i det län, där han för tillfället vistas, insända ansökan därom med angivande av fullständigt namn, yrke och hemvist samt därvid foga

a) bevis om sökandens födelseår och födelsedag,

b) intyg av läkare, att sökanden icke lider av sådan nedsättning i syn- eller hörselförmåga eller sådant lyte, som gör honom olämplig som förare; och

c) bevis av besiktningsman, att sökanden är fullt förtrogen med konstruktionen, skötseln och manövreringen av automobil (motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs) samt äger nödig kännedom om gällande författningsföreskrifter rörande automobiltrafik.

Har sökanden vederbörligen fullgjort vad ovan föreskrivits, och har han fyllt 18 år samt gjort sig känd för nykterhet och ordentlighet, har Konungens befallningshavande att för honom utfärda körkort, vilket skall innefatta tillstånd antingen att föra automobil eller endast att föra motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs. Körkort av förstnämnda slag med-

(Utskottets förslag.)

§ 12.

Mom. 1. Den, som vill erhålla körkort, har att till Konungens befallningshavande i det län, där han är mantalsskriven, eller, om han icke är i riket mantalsskriven, till Konungens befallningshavande i det län, där han för tillfället vistas, insända ansökan därom med angivande av fullständigt namn, yrke och hemvist samt därvid foga

a) bevis om sökandens födelseår och födelsedag,

b) intyg av läkare, att sökanden icke lider av sådan nedsättning i syn- eller hörselförmåga eller sådant lyte, som gör honom olämplig som förare, och

c) bevis av besiktningsman, att sökanden är fullt förtrogen med konstruktionen, skötseln och manövreringen av automobil (motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs) samt äger nödig kännedom om gällande författningsföreskrifter rörande automobiltrafik.

Har sökanden vederbörligen fullgjort vad ovan föreskrivits, och har han fyllt 18 år samt gjort sig känd för nykterhet och ordentlighet, har Konungens befallningshavande att för honom utfärda körkort, vilket skall innefatta tillstånd antingen att föra automobil eller endast att föra motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs. Körkort av förstnämnda slag med-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

för rätt att föra motorcykel, som nyss nämnts.

Körkort, vartill formulär fastställes av Konungen, gäller för färd i hela riket.

Mom. 2. Över utfärdade körkort skall Konungens befallningshavande föra anteckning i liggare eller kortregister; och skall därvid för varje körkort antecknas nummer å körkortet och dag för dess utlämnande samt innehavarens namn, födelseår, födelsedag, yrke och hemvist, så ock angivas, huruvida körkortet avser automobil i allmänhet eller allenast motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs.

Mom. 3. Befinnes förare hava vid färd med automobil gjort sig skyldig till grov vårdslöshet eller visat likgiltighet för andra människors liv eller egendom, eller föreligga eljest sådana förhållanden, att förare måste anses olämplig att föra automobil, må Konungens befallningshavande, som utfärdat körkortet, återkalla detsamma antingen för viss tid, minst två månader och högst två år, eller ock för alltid.

Beslut — — — — — ändrats.

Mom. 4. Har förare ådömts straff för förseelse mot denna förordning eller mot 11 kap. 15 § strafflagen, i vad sistnämnda lagrum avser automobiltrafik, åligger det åklagaren att ofördröjligen insända utslaget i målet till den länsstyrelse, som utfärdat körkort för föraren.

(Utskottets förslag.)

för rätt att föra motorcykel, som nyss nämnts.

Körkort, vartill formulär fastställes av Konungen, gäller för färd i hela riket.

Mom. 2. Över utfärdade körkort skall Konungens befallningshavande föra anteckning i liggare eller kortregister; och skall därvid för varje körkort antecknas nummer å körkortet och dag för dess utlämnande samt innehavarens namn, födelseår, födelsedag, yrke och hemvist, så ock angivas, huruvida körkortet avser automobil i allmänhet eller allenast motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs.

Mom. 3. Befinnes förare hava vid färd med automobil gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, varit berusad eller visat likgiltighet för andra människors liv eller egendom, eller föreligga eljest sådana förhållanden, att förare måste anses olämplig att föra automobil, må Konungens befallningshavande, som utfärdat körkortet, återkalla detsamma antingen för viss tid, minst två månader och högst två år, eller ock för alltid.

Beslut — — — — — ändrats.

Mom. 4. Har förare ådömts straff för förseelse mot denna förordning eller mot 11 kap. 15 § strafflagen, i vad sistnämnda lagrum avser automobiltrafik, åligger det åklagaren att ofördröjligen insända utslaget i målet till den länsstyrelse, som utfärdat körkort för föraren.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag).

§ 13.

<i>Mom. 1.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Mom. 2.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Mom. 3.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Mom. 4.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Mom. 5.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Mom. 6.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Mom. 7.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—

Mom. 8. Vad i denna § är föreskrivet gäller ej beträffande motorcykel, varom i § 1 mom. 1 förmäles, vilken må framföras å varje allmän väg, gata eller torgplats ävensom å enskilt område, då ägaren eller hans rättsinnehavare därtill lämnat tillstånd, dock att för motorcykel med tillkopplad så kallad bivagn (för-, sido- eller släpvagn) skall, då bredden av hela fordonet, styrstången oräknad, överstiger 1,40 meter, gälla vad ovan i denna § om annan automobil stadgats. Sådant förbud, som i mom. 2 sägs, kan meddelas i fråga om varje motorcykel, varom i § 1 mom. 1 förmäles.

§ 16.

Mom. 2. Under färd skall å automobil föras vederbörligt igenkänningsmärke, så beskaffat och anbragt, som i denna förordning är stadgat, vilket märke icke får under färden vara dolt, varjämte å lämplig, lätt tillgänglig plats skall vara anbragt skylt med uppgift om dels ägarens namn och hemvist samt dels tiden för senast verkställda besiktning av bilen. Å lastautomobil skall därjämte vara anbragt skylt med uppgift om automobilens egen vikt och lastningsförmåga samt, om denna överstiger 1,000 kilogram, högsta hjultryck å såväl fram- som bakaxeln.

Då mörker eller dimma råder, skola under färden framtill föras

§ 16.

Mom. 2. Under färd skall å automobil föras vederbörligt igenkänningsmärke, så beskaffat och anbragt, som i denna förordning är stadgat, vilket märke icke får under färden vara dolt, varjämte å lämplig, lätt tillgänglig plats skall vara anbragt skylt med uppgift om dels ägarens namn och hemvist samt dels tiden för senast verkställda besiktning av bilen. Å lastautomobil skall därjämte vara anbragt skylt med uppgift om automobilens egen vikt och lastningsförmåga samt, om denna överstiger 1,000 kilogram, högsta hjultryck å såväl fram- som bakaxeln.

Då mörker eller dimma råder, skola under färden framtill föras

(Kungl. Maj:ts förslag.)

två lyktor i samma höjd, en å vardera sidan, med vitt sken, tillräckligt starkt att upplysa vägen minst 50 meter framför automobilen. Är motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs, ej försedd med sidvagn, må dock den främre belysningen utgöras av endast en lykta av nämnda beskaffenhet. Medföres sidvagn, skall jämväl å denna finnas framtill en lykta med vitt sken. Baktill å automobilen skall föras lykta med vitt sken, som fullständigt belyser det å automobilen anbragta bakre igenkänningsmärket. Denna senare lykta skall även visa rött ljus bakåt.

Användes lykta med bländande sken, skall detta *vara inriktat så lågt över marken eller så avskärmat, att det icke medför olägenhet för mötande.*

Mom. 4. Förare åligger:

att — — — varningssignal;

att under färd i stad, köping eller annat tätt bebyggt samhälle icke använda signalapparat av sådant särskilt slag, som allmänne-ligen användes å brand-, ambulans- eller polisvagnar, och nattetid endast signalapparat med dov ton;

att — — — överskådas;

att — — — körbanan;

att — — — ögonblickligen;

att — — — vägar;

att — — — smutsstänk;

att — — — uppstår;

samt att — — — avlopp.

(Utskottets förslag.)

två lyktor i samma höjd, en å vardera sidan, med vitt sken, tillräckligt starkt att upplysa vägen minst 50 meter framför automobilen. Är motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs, ej försedd med sidvagn, må dock den främre belysningen utgöras av endast en lykta av nämnda beskaffenhet. Medföres sidvagn, skall jämväl å denna finnas framtill en lykta med vitt sken. Baktill å automobilen skall föras lykta med vitt sken, som fullständigt belyser det å automobilen anbragta bakre igenkänningsmärket. Denna senare lykta skall även visa rött ljus bakåt.

Användes lykta med bländande sken, skall detta *till skydd för mötande vara inriktat lågt över marken eller på lämpligt sätt avskärmat.*

Mom. 4. Förare åligger:

att — — — varningssignal;

att under färd i stad, köping

eller annat tätt bebyggt samhälle icke använda signalapparat av sådant särskilt slag, som allmänne-ligen användes å brand-, ambulans- eller polisvagnar, och nattetid endast signalapparat med dov ton;

att — — — överskådas;

att — — — körbanan;

att — — — ögonblickligen;

att — — — vägar;

att — — — smutsstänk;

att — — — uppstår;

samt att — — — avlopp.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

§ 21.

Mom. 1. Vid yrkesmässig automobiltrafik, som icke endast avser forsling av gods, skall skjutslegan utgå efter taxa, som fastställles för stad i den ordning § 23 i ordningsstadgan för rikets städer angiver och för landet av Konungens befallningshavande.

Det åligger vederbörande myndighet att tillse, att sådan taxa finnes fastställd för varje innehavare av tillstånd att utöva trafik av ifrågavarande slag; och bör jämväl beträffande yrkesmässig automobiltrafik, som endast avser forsling av gods, tillses, att dylik taxa kommer till stånd, där sådant med hänsyn till de förhållanden, varunder trafiken bedrives, kan anses vara av behovet påkallat.

Mom. 2. Förare av automobil, som begagnas vid yrkesmässig automobiltrafik, för vilken taxa blivit jämlikt mom. 1 fastställd, skall under färd medhava taxan för att på begäran av trafikant uppvisas.

§ 22.

Ej må — — — — — äger rum.

Till sådan automobilförare må ej antagas annan än den, som innehar gällande körkort, uppnått 21 års ålder, med läkarbetyg styrkt sig äga normal syn- och hörselförmåga samt i övrigt är lämplig såsom dylik förare.

Myndighet — — — — — sistnämnda myndighet.

Bevis — — — — — polisman.

§ 28.

Mom. 1. Förare, som brukar automobil,

a) — — — — —

b) — — — — —

c) — — — — —

böte från och med tjugufem till och med femhundra kronor.

§ 30.

Brytes mot föreskrifterna i § 9 eller § 16 mom. 2, 4 eller 6,

eller framföres automobil å väg, gata eller plats, där automobilen icke må framföras,

straffes den felande med böter

§ 30.

Framföres automobil å väg, gata eller plats, varest automobilen icke må framföras,

eller köres automobil med större hastighet än som i varje fall är medgiven,

(Kungl. Maj:ts förslag.)

från och med tio till och med femhundra kronor.

Har — — — — — dömas.

§ 31.

Framföres automobil med större hastighet än som i varje fall är medgiven,

eller överträdes föreskrift i § 16 mom. 1, 3 eller 5,

straffes föraren med böter från och med tjugufem till och med ettusen kronor.

Har — — — — — dömas.

(Utskottets förslag.)

eller brytes mot föreskrifterna i § 9 eller § 16 mom. 2, 4 eller 6, straffes den felande med böter från och med tio till och med femhundra kronor.

Har — — — — — dömas.

§ 31.

Förare, som bryter mot föreskrift i § 16 mom. 1, 3 eller 5, straffes med böter från och med tjugufem till och med ettusen kronor.

Har — — — — — dömas.

§ 33.

Med böter från och med tio till och med tvåhundra kronor straffes den, som åsidosätter föreskrift i § 16 mom. 7 eller § 24 mom. 7.

Lag — — — — — polismyndighet.

§ 34.

Mom. 1. Underlåter någon, som enligt § 6 eller 7 har att göra anmälan till automobilregister, sådan anmälan inom den härför i varje fall stadgade tid, böte den anmälningspliktige från och med tjugufem till och med femhundra kronor.

Mom. 2. Var, som i anmälan till automobilregistret mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor, där ej förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

§ 35.

Mom. 1. Utövar någon yrkesmässig automobiltrafik utan att vara därtill berättigad, böte från och med tjugufem till och med femhundra kronor.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Är — — — — — tillämpas.

Mom. 2. Brukas i yrkesmässig trafik automobil, som ej är för sådan trafik godkänd, böte föraren från och med tjugufem till och med femhundra kronor.

Skedde — — — — — sagts.

Mom. 3. Underlåter innehavare av tillstånd till yrkesmässig automobiltrafik att iakttaga i § 20 mom. 2 meddelad föreskrift, böte från och med tjugufem till och med femhundra kronor.

Mom. 4. Fordras vid yrkesmässig automobiltrafik högre betalning än fastställd taxa medgiver, eller underlåter förare att iakttaga vad i § 21 mom. 2 är föreskrivet, böte den felande från och med tio till och med tvåhundra kronor.

Om motorcykel, vars vikt ej överstiger 50 kilogram.

§ 41.

I avseende å motorcykel, vars vikt ej överstiger 50 kilogram, skola, vare sig den är försedd med fast eller löstagbar motor, allenast bestämmelserna i § 42 äga tillämpning.

§ 42.

Mom. 1. Å motorcykel, som i § 41 avses, skola följande i denna förordning givna bestämmelser tillämpas, nämligen:

1) § 1 med undantag av mom. 1 punkterna b), f) och g); dock att vidkommande punkt d) anordning för motorns fränkopplande från drivhjulen ej erfordras;

2) § 13 mom. 8;

3) § 14 samt

4) i tillämpliga delar § 16 mom. 1, 3, 4, 5 och 6, § 28 med undantag av mom. 1 punkterna a) och b) samt §§ 30—33, 36—38, 40 och 44.

Mom. 2. För motorcykel, varom här är fråga, gäller dessutom, att den skall vara försedd med minst en snabbt och säkert verkande broms.

Mom. 3. Vid mörker eller dimma skola dels framtill å motorcykeln föras tänd lykta med vitt, starkt lysande sken, dels ock, därest jämlikt för särskild ort meddelad bestämmelse igenkänningsmärke skall vara

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

å cykeln anbragt, sådana anordningar vidtagas, att minst ett sådant märke fullständigt belyses.

Mom. 4. Brukar förare motorcykel, varom i denna § är fråga, utan att därvid iakttages vad i mom. 2 är stadgat, straffes, där ej brukandet allenast avsåg framförande av motorcykel, som skadats under färd, till närmast belägna plats för skadans avhjälpande, samt uppenbar fara ej var därmed förenad, med böter från och med tio till och med tvåhundra kronor.

Till enahanda ansvar gör förare sig förfallen, som bryter mot föreskrift i mom. 3.

Mom. 4. Å motorcykel, varom i denna § är fråga, tillämpas i övrigt de föreskrifter, som rörande velociped äro eller varda för olika orter meddelade och icke strida mot här givna, för dylik motorcykel gällande stadganden.

§ 43.

Mom. 1. För förrättning, som enligt denna förordning ankommer på besiktningsman, är denne berättigad till ersättning enligt följande taxa:

- för första besiktning eller efterbesiktning av motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs, 15 kronor
- » första besiktning eller efterbesiktning av annan automobil 25 »
- » prövning enligt § 4... 20 »

Uppvisas på en gång två eller flera, en och samma ägare tillhöriga motorcyklar, varom i § 1 mom. 1 förmäles, eller två eller flera, en och samma ägare tillhöriga automobiler av annat slag till första besiktning eller efterbesiktning, skall ersättning utgå med nedanstående belopp, nämligen:

§ 43.

Mom. 1. För förrättning, som enligt denna förordning ankommer på besiktningsman, är denne berättigad till ersättning enligt följande taxa:

- för första besiktning eller efterbesiktning av motorcykel, som i § 1 mom. 1 sägs, 10 kronor
- » första besiktning eller efterbesiktning av annan automobil 15 »
- » prövning enligt § 4... 10 »

Uppvisas på en gång två eller flera, en och samma ägare tillhöriga motorcyklar, varom i § 1 mom. 1 förmäles, eller två eller flera, en och samma ägare tillhöriga automobiler av annat slag till första besiktning eller efterbesiktning, skall ersättning utgå med nedanstående belopp, nämligen:

(Kungl. Maj:ts förslag.)

för två motor-
cyklar, som
i § 1 mom.
1 sägs, 12,50 kronor för varje
» två automobiler av annat slag 20 » » »
» mer än två motorcyklar, som i § 1 mom. 1 sägs, 10 » » »
» mer än två automobiler av annat slag 15 » » »

Då besiktning eller prövning, som här avses, kommit till stånd, utgår ersättning, vid besiktning vare sig automobilen befunnits i föreskrivet och lämpligt skick eller ej, och vid prövning oavsett om sökanden kunnat godkännas såsom förare eller icke.

Evad — — — — resereglemente.

I ersättningen — — — — myndighet.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1921 utom § 2 mom. 2, som länder till efterrättelse från och med den 1 oktober 1920.

De förordnanden för besiktningsmän, som före den 1 januari 1921 meddelats, skola icke gälla längre än till nämnda dag.

(Utskottets förslag.)

för två motor-
cyklar, som
i § 1 mom.
1 sägs, 8,50 kronor för varje
» två automobiler av annat slag 12,50 » » »
» mer än två motorcyklar, som i § 1 mom. 1 sägs, 7 » » »
» mer än två automobiler av annat slag 10 » » »

Då besiktning eller prövning, som här avses, kommit till stånd, utgår ersättning, vid besiktning vare sig automobilen befunnits i föreskrivet och lämpligt skick eller ej, och vid prövning oavsett om sökanden kunnat godkännas såsom förare eller icke.

Evad — — — — resereglemente.

I ersättningen — — — — myndighet.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1921 utom § 2 mom. 2, som länder till efterrättelse från och med den 1 oktober 1920.

De förordnanden för besiktningsmän, som före den 1 januari 1921 meddelats, skola icke gälla längre än till nämnda dag.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

Motorcykel, vars vikt överstiger 150 kilogram och som på grund av förut gällande bestämmelser blivit införd i automobilregistret, skall före den 1 januari 1921 anmälas till ny registrering samt förses med nytt igenkänningsmärke. Registrering, som nu är sagd, är avgiftsfri.

Förare, som innan denna förordning träder i kraft, erhållit körkort, är, såvida icke detta återkallas, fortfarande berättigad att intill den 1 januari 1922 föra automobil. För vinnande av tillstånd härtill efter nämnda dag har förare, som nu nämnts, att före den 1 september 1921 i den i § 12 stadgade ordning göra ansökan om körkort, skolande vid sådan ansökan fogade läkarintyg samt bevis av besiktningsman vara utfärdade efter den 1 januari 1921. Vid ansökan, som här avses, behöver bevis om födelseår och födelsedag ej företes.

Utan hinder av de i §§ 11 och 12 meddelade bestämmelser må motorcykel, vars vikt överstiger 50 men ej 150 kilogram och som blivit före den 1 januari 1921 registrerad, begagnas till den 1 juli 1921, dock endast av person, som fyllt 18 år. Den, som efter sistnämnda dag önskar begagna dylik motorcykel, har att före den 1 maj 1921 i den i § 12 stadgade ordning göra ansökan om körkort, skolande vid sådan ansökan fogade läkarintyg

(Utskottets förslag.)

Motorcykel, vars vikt överstiger 150 kilogram och som på grund av förut gällande bestämmelser blivit införd i automobilregistret, skall före den 1 januari 1921 anmälas till ny registrering samt förses med nytt igenkänningsmärke. Registrering, som nu är sagd, är avgiftsfri.

Förare, som innan denna förordning träder i kraft, erhållit körkort, är, såvida icke detta återkallas, fortfarande berättigad att föra automobil. Dock är sådan förare skyldig att undergå i denna förordning stadgad prövning då Konungens befallningshavande på särskild anledning därom förordnar.

Utan hinder av de i §§ 11 och 12 meddelade bestämmelser må motorcykel, vars vikt överstiger 50 men ej 150 kilogram och som blivit före den 1 januari 1921 registrerad, begagnas till den 1 juli 1921, dock endast av person, som fyllt 18 år. Den, som efter sistnämnda dag önskar begagna dylik motorcykel, har att före den 1 maj 1921 i den i § 12 stadgade ordning göra ansökan om körkort, skolande vid sådan ansökan fogade läkarintyg

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

samt bevis av besiktningsman vara samt bevis av besiktningsman vara
utfärdade efter den 1 januari 1921. utfärdade efter den 1 januari 1921.

B) att motionerna I: 250 och II: 356 i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan under A) hemställt, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda; samt

C) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning rörande en allmän revision av förordningen den 30 juni 1916 om automobiltrafik, samt snarast möjligt till riksdagen inkomma med de förslag, vartill denna utredning kan giva anledning.

Stockholm den 6 maj 1920.

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL VON SNEIDERN.

Reservationer:

1) av herrar *Westman, Hagman* i Stockholm och *Johansson* i Sollefteå, som hemställt,
dels att utskottets motivering till § 43 måtte erhålla följande lydelse:

»En utredning rörande de inkomster, som vid ett bifall till § 43 i den lydelse denna § erhållit i den kungl. propositionen skulle tillfalla besiktningsman, har icke förelagts utskottet. Visserligen har utskottet ansett sig böra sänka de av Kungl. Maj:t föreslagna ersättningsbeloppen, men verkningarna härav på besiktningsmännens inkomster hava icke av utskottet kunnat tillförlitligt beräknas.

Då besiktningsmännens verksamhet under tiden närmast efter de nu föreslagna ändringarnas ikraftträdande tydligen kommer att bliva synner-

ligen omfattande, kan det system, som av Kungl. Maj:t föreslås för att bereda dem ersättning, medföra, att de ej minst under den närmaste framtiden erhålla alldeles oskäligen inkomster.

Detta system innebär, att besiktningsmännen äga uppbära ersättning för förrättningar utan redovisningsskyldighet. Med hänsyn till de betänkliga verkningar, detta system kan komma att medföra, synes det böra modifieras på det sätt, att besiktningsman äger uppbära avgift för förrättning mot redovisningsskyldighet, varjämte i Kungl. Maj:ts hand ligger att bestämma de grunder, efter vilka varje besiktningsman äger tillgodogöra sig arvode ur uppburna avgifter.

Utskottet vill för övrigt framhålla, att frågan om ett tillfredsställande ordnande av besiktningsmännens ersättning bör bli föremål för ytterligare prövning i samband med den allmänna revision av förordningen, varom utskottet framställt förslag.»

dels att utskottets förslag till avfattning av § 43 mom 1, måtte erhålla följande lydelse:

§ 43.

Mom. 1. För förrättning — — — — berättigad uppbära avgift enligt följande taxa:

för första — — — — —

— — — — — enligt § 4 10 kronor

Uppvisas — — — — efterbesiktning, skall avgift erläggas — —
— — — nämligen:

för två — — — — —

— — — — — annat slag 10 kronor för varje.

Då besiktning — — — — till stånd, erlägges avgift, vid — —
— — icke.

Evad — — — — resereglementet.

I avgiften ingår — — — — myndighet.

Besiktningsman är skyldig att i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer inlämna redovisning för uppburna avgifter. De grunder, efter vilka besiktningsman äger tillgodogöra sig arvode ur uppburna avgifter, bestämmas av Kungl. Maj:t.

2) av herrar *Sigfrid Hansson, Hagman* i Stockholm och *Johansson* i Sollefteå vilka anför:

De ändringar i automobilförordningen av den 30 juni 1916, vilka föreslås i utskottets utlåtande, avse visserligen att råda bot på en del av de brister i förordningen, på vilka uppmärksamheten blivit riktad,

men enligt vår uppfattning hade en betydlig grundligare revision av förordningen redan nu varit påkallad. I de i ärendet väckta motionerna hava en del yrkanden framställts i detta syfte. Utskottet anser ju också, att en sådan mera allmän revision bör företagas snarast möjligt och hemställer, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en ny utredning och förslag i ärendet. I denna utskottets hemställan instämma vi. Dock synes det oss, att vissa av de yrkande, som framställts i motionerna, borde redan nu kunna bifallas.

§ 12.

I motionerna föreslås sålunda bl. a., att i § 12 måtte införas bestämmelser, som kunna lämna den största möjliga trygghet för att indragning av körkort icke sker, utan då väl grundad anledning därtill föreligger. Motionärerna ha därför hemställt, att då återkallande av körkort ifrågasättes bör den inspektör, som enligt Kungl. Maj:ts och utskottets förslag skall tillsättas, beredas tillfälle att avgiva yttrande. Detta krav synes hava goda skäl för sig, och vi tillåta oss därför hemställa, att § 12 mom. 3 måtte erhålla följande lydelse:

»Mom. 3. Befinnes förare — — — — —
— — — — — eller ock för alltid.

Då återkallande av körkort ifrågasättes, skola de till grund härför liggande handlingarne remitteras till den i § 2 mom. 2 omförmälde inspektören för inhämtande av hans yttrande. Sådant yttrande skall vara avgivet inom 30 dagar från delfäendet. Det är Konungens befallningshavande obetaget att under nämnda tid meddela förbud för innehavaren av körkortet att tills vidare föra automobil.»

§ 16.

Beträffande § 16 mom. 4 tillåta vi oss hemställa om bifall till yrkandet i motionerna, att ordet »ögonblickligen» utbytes mot ordet »omedelbart».